СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
КЛІНІЧНА ПРАКТИКА З ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ПРИ ПОРУШЕННЯХ ДІЯЛЬНОСТІ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ У ПАЦІЄНТІВ РІЗНИХ ВІКОВИХ ГРУП

Спеціальність: **І7 «Терапія та реабілітація»**
Освітньо-професійна програма: **«Фізична терапія»**
Код компонента в освітній програмі: **ОК19**
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **1**
Семестр(и): **2**
Тип освітнього компонента: **обов'язковий**
Навчальний рік: **2026-2027**

Обсяг: **8 кредити ECTS (240 год.)**
Навчальні заняття: **практичні заняття, консультації**
Підсумковий контроль: **диф. залік**
Пререквізити: **Менеджмент у фізичній терапії при ураженнях опорно-рухового апарату, Фармакологічний супровід у реабілітації**

Кафедра/підрозділ: **кафедра спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії,** вул. О. Шпейєра, 4, Філія «Університетська лікарня» ХНМУ, 2-й поверх, праве крило, м. Харків
Керівники освітнього компонента: викладач Гурбич Олександр Сергійович
email: os.hurbych@knmu.edu.ua
Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle): https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=6481

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Програма курсу передбачає опанування методів клінічного обстеження, функціональної діагностики, планування та реалізації програм фізичної терапії з урахуванням вікових, індивідуальних та клінічних особливостей пацієнтів. Особлива увага приділяється роботі з пацієнтами після травм, ортопедичних втручань, при дегенеративно-дистрофічних та запальних процесах, а також профілактиці ускладнень.

Практична частина курсу орієнтована на формування готовності працювати у мультидисциплінарній команді, забезпечення безпеки та ефективності реабілітаційного процесу, а також на розвиток професійних компетентностей фізичного терапевта відповідно до сучасних міжнародних стандартів.

МЕТА КУРСУ: формування у здобувачів професійних компетентності для проведення обстеження, планування, організації та реалізації індивідуалізованих програм фізичної терапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату у пацієнтів різних вікових груп.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ: ПРН1-19, 21, 22

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій

Не передбачено ОПП

Перелік тем практичних занять (60 год.):

1. Вступ до клінічної практики: завдання, структура, організація роботи фізичного терапевта.
2. Методи клінічного та функціонального обстеження опорно-рухового апарату.
3. Принципи планування та організації індивідуальної програми фізичної терапії.
4. Фізична терапія при переломах кісток та їх наслідках.
5. Реабілітація пацієнтів після ендопротезування великих суглобів.
6. Фізична терапія при ушкодженнях зв’язок та менісків.
7. Контрактури та тугорухомість: методи профілактики та лікування.
8. Відновлення після оперативних втручань на хребті.
9. Фізична терапія при артритах та артрозах: диференційований підхід.

10. Реабілітація при дегенеративно-дистрофічних захворюваннях хребта.
11. Фізична терапія при ревматологічних захворюваннях із залученням опорно-рухового апарату.
12. Фізична терапія при деформаціях хребта (сколіоз, кіфоз, лордоз).
13. Реабілітація дітей з ортопедичною патологією.
14. Фізична терапія у дітей раннього віку з вродженими аномаліями опорно-рухового апарату.
15. Реабілітація підлітків після спортивних і побутових травм.
16. Фізична терапія у пацієнтів похилого віку з остеопорозом та переломами.
17. Фізична терапія у пацієнтів похилого та старечого віку.
18. Фізична терапія при травмах опорно-рухового апарату внаслідок бойових дій.
19. Відновлення функції після комбінованих травм кінцівок і тулуба.
20. Фізична терапія у пацієнтів із полі травмами в умовах військового та цивільного стаціонару.
21. Реабілітація пацієнтів після ампутацій кінцівок: протезування та тренування ходи.
22. Особливості фізичної терапії у вагітних жінок із патологією опорно-рухового апарату.
23. Реабілітація спортсменів після травм та перевантажень.
24. Домашні програми фізичної терапії та навчання пацієнтів.
25. Мануальні методики у практиці фізичного терапевта.
26. Кінезіотейпування в реабілітації.
27. Використання фізичних факторів у лікуванні порушень опорно-рухового апарату.
28. Методи оцінки ефективності реабілітаційних втручань.
29. Профілактика травм та вторинних ускладнень у фізичній терапії.
30. Комплексна оцінка та мультидисциплінарний підхід до ведення пацієнтів різних вікових груп з тяжкими ураженнями опорно-рухового апарату.

Перелік тем самостійної роботи студента (180 год.)

1. Вступ до клінічної практики: завдання, структура, організація роботи фізичного терапевта.
2. Методи клінічного та функціонального обстеження опорно-рухового апарату.
3. Принципи планування та організації індивідуальної програми фізичної терапії.
4. Фізична терапія при переломах кісток та їх наслідках.
5. Реабілітація пацієнтів після ендопротезування великих суглобів.
6. Фізична терапія при ушкодженнях зв’язок та менісків.
7. Контрактури та тугорухомість: методи профілактики та лікування.
8. Відновлення після оперативних втручань на хребті.
9. Фізична терапія при артритах та артрозах: диференційований підхід.
10. Реабілітація при дегенеративно-дистрофічних захворюваннях хребта.
11. Фізична терапія при ревматологічних захворюваннях із залученням опорно-рухового апарату.
12. Фізична терапія при деформаціях хребта (сколіоз, кіфоз, лордоз).
13. Реабілітація дітей з ортопедичною патологією.
14. Фізична терапія у дітей раннього віку з вродженими аномаліями опорно-рухового апарату.
15. Реабілітація підлітків після спортивних і побутових травм.
16. Фізична терапія у пацієнтів похилого віку з остеопорозом та переломами.
17. Фізична терапія у пацієнтів похилого та старечого віку.
18. Фізична терапія при травмах опорно-рухового апарату внаслідок бойових дій.
19. Відновлення функції після комбінованих травм кінцівок і тулуба.
20. Фізична терапія у пацієнтів із полі травмами в умовах військового та цивільного стаціонару.
21. Реабілітація пацієнтів після ампутацій кінцівок: протезування та тренування ходи.

22. Особливості фізичної терапії у вагітних жінок із патологією опорно-рухового апарату.
23. Реабілітація спортсменів після травм та перевантажень.
24. Домашні програми фізичної терапії та навчання пацієнтів.
25. Мануальні методики у практиці фізичного терапевта.
26. Кінезіотейпування в реабілітації.
27. Використання фізичних факторів у лікуванні порушень опорно-рухового апарату.
28. Методи оцінки ефективності реабілітаційних втручань.
29. Профілактика травм та вторинних ускладнень у фізичній терапії.
30. Комплексна оцінка та мультидисциплінарний підхід до ведення пацієнтів різних вікових груп з тяжкими ураженнями опорно-рухового апарату.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: : *онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.*

Методи навчання: *Навчання здійснюється з використанням лекційних занять з мультимедійною підтримкою, практичних занять з демонстрацією обладнання та проведенням процедур, проблемно-орієнтованого навчання (аналіз клінічних випадків), імітаційних та рольових вправ (робота у групах за ролями: фізичного терапевта, пацієнт, асистент), методу проєктів (розробка індивідуального плану фізичної терапії для пацієнта). Використовуються елементи дистанційного навчання з доступом до відеоматеріалів, електронних протоколів та інтерактивних тестів.*

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (https://knmu.edu.ua/doc_block_type/instrukcziyi-navchalnogo-proczesu/). Оцінки за практичне заняття виставляються за традиційною 4-бальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно» або «незадовільно» відповідно до критеріїв оцінювання знань та вмінь. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).
В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (120 – 200 балів) відповідно до таблиці 2 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД з додаванням балів за виконані індивідуальні завдання (виконуються за бажанням) становить **загальну навчальну діяльність (ЗНД)**.
Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів. Перелік індивідуальних завдань та кількість балів, які може отримати здобувач, можна отримати у викладача групи або знайти в програмі навчальної дисципліни, що розміщена на сторінці освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle)
Підсумковий контроль: диф. залік (ДЗ).
Оцінка з дисципліни (ОД). ОД = ЗНД + ДЗ.
Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання здобувачами освіти ХНМУ навчальних занять (chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle
- *інші вимоги кафедри*

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник / Л.О.Вакуленко, В.В.Клапчук, Д.В.Вакуленко; за заг. ред. Л.О.Вакуленко, В.В.Клапчука. - Тернопіль: ТДМУ, 2019. - 372 с.
2. Сітовський А. М. Фізична терапія при порушенні діяльності опорно-рухового апарату : навч. посіб. / А. М. Сітовський. — Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2022. — 183 с
3. Обстеження, методи оцінки та контролю при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату : рекомендована література з навчальної дисципліни для студентів спеціальності 227 "Фізична терапія та ерготерапія" / розроб. Тиравська О. І. - Львів, 2019. - 5 с.
4. Сокрут, В. М., Синяченко, О. В., Сокрут, О. П. (ред.) (2024). Фізична, реабілітаційна та спортивна медицина. Том 1. Львів: Магнолія. – 480 с.
5. Петренко Н. В. Фізична реабілітація, спортивна медицина : конспект лекцій для студентів спец. 227 «Фізична терапія, ерготерапія», 222 «Медицина», 017 «Фізична культура і спорт» / Н. В. Петренко. – Суми : СумДУ, 2022. – 134 с.
6. Фізична терапія та ерготерапія в травматології та ортопедії : методичні вказівки до проведення практичних занять для магістрів 1 курсу IV медичного факультету / упоряд.: А. Г. Істомін [та ін.] ; Харківський національний медичний університет. – Харків : ХНМУ, 2020. – 56 с.
7. Magee D. J., Manske R. C. Orthopedic physical assessment / 7-e ed. – Philadelphia : Elsevier, 2020. – 832 p.

Зав. кафедри спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії, к.мед.н, доцент

Олена МАРКОВСЬКА